

Investeerimine kliimamuutustega kohanemisse tugevdab Euroopa konkurentsivõimet

12.01.2026 | 12:41

PILT

Põllumajandus-, energeetika- ja transpordisektori kliimakindlamaks muutmine aitaks vältida miljardeid eurosid kahjusid, mida põhjustavad kliimamuutustega seotud üha sagedasemad äärmuslikud ilmastikunähtused. Samal ajal suurendaks see Euroopa konkurentsivõimet, selgub täna avaldatud EEA (European Environment Agency) ülevaatest.

EEA (*European Environment Agency*) ülevaate „[Põllumajanduse, energeetika ja transpordi kliimakindlaks muutmine: kui palju raha on vaja ja mida see annab?](#)“ kohaselt on just need kolm majandussektorit kliimamuutuste suhtes väga haavatavad.

Kuna Euroopa on kõige kiiremini soojenev manner, on kliimamuutuste mõjud juba kohal. Kiirenevad äärmuslikud ilmastikunähtused – nagu üleujutused, põuad, kuumalained ja metsatulekahjud – põhjustavad Euroopas igal aastal 40–50 miljardi euro suurust kahju.

Investeeringulõhe üle 100 miljardi euro aastas

Vajalikud investeeringud jäävad sõltuvalt temperatuuri tõusust vahemikku 53–137 miljardit eurot aastas kuni aastani 2050 ning 59–173 miljardit eurot aastas kuni aastani 2100. Arvestus põhineb stsenaariumidel, kus globaalne keskmine temperatuur tõuseb tööstuseelse ajaga võrreldes 1,5–2 °C või kuni 3 °C. Praegu on nende sektorite jaoks eraldatud rahastus hinnanguliselt vaid 15–16 miljardit eurot aastas. Enamik rahastusest pärineb avalikust sektorist – ELi, riiklikul ja piirkondlikul tasandil.

Võrdluseks: aastatel 2021–2024 ulatusid äärmuslikest ilmastikunähtustest tingitud majanduslikud kahjud ELis ligikaudu 40–50 miljardi euroni aastas, kokku 822 miljardit eurot perioodil 1980–2024. Kahjud on kasvutrendis ning just aastad 2021–2024 tõid kaasa suurimad aastased kaotused. Kuna need arvud hõlmavad vaid otseseid kahjusid, on tegelikud kogukulud veelgi suuremad.

Kliimakindluse investeeringute tasuvus

Investeeringud kliimamuutustega kohanemisse on kasulikud kaugelt enam kui vaid äärmuslike ilmastikunähtuste kahjude vältimiseks. Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse (*Joint Research Centre*) uuringu kohaselt tooks ELis rannikuüleujutuste riskidega kohanemine iga investeeritud euro kohta tagasi 6 eurot.

Maailma tasandil jõudis Maailma Ressursside Instituudi (*World Resources Institute*) uuring järeldusele, et iga kohanemisse investeeritud USA dollar võib 10 aasta jooksul tuua enam kui 10,50 USA dollari väärtuses kasu ning anda keskmiselt 27% tootlust projekti kohta.

Keskkonnaagentuur on välja töötamas kliimakahjude hindamise metoodikat

Eestis tähendab kliimamuutus üha heitlikumaid talvesid, sagedasemaid üleujutusi, torme ja kuumaperioode, mis mõjutavad otseselt ettevõtlust ja taristut, inimeste kodusid ja tervist ning elukeskkonda tervikuna.

Keskkonnaagentuur on välja töötamas kliimakahjude hindamise metoodikat, mis aitab hinnata ja ennetada kliimamuutustest tingitud majanduslike ja sotsiaalsete kahjude mõju. Projekt toetab kliimamuutustega kohanemist, selle tulemusel paraneb kliimakahjude ennetamine, väheneb kliimamuutustest tingitud majanduslik kahju erinevate valdkondade ettevõtlusele ning paraneb avalike otsuste kvaliteet kliimamuutustega kohanemise tegevuste elluviimisel.

Veel tegeletakse Eestis kliimamuutuste mõju hindamise ja kohanemise teemadega LIFE integreeritud projekti „[Kliimamuutustega kohanemise tegevuste elluviimine Eestis](#)“ ([LIFE-SIP AdaptEST](#)) raames.

AdaptESTi raames korraldatud konverentsil Kliimakompass 2025 rõhutasid teadlased, et inimtekkelise soojenemise mõju on kiirem ja ulatuslikum, kui seni eeldatud.

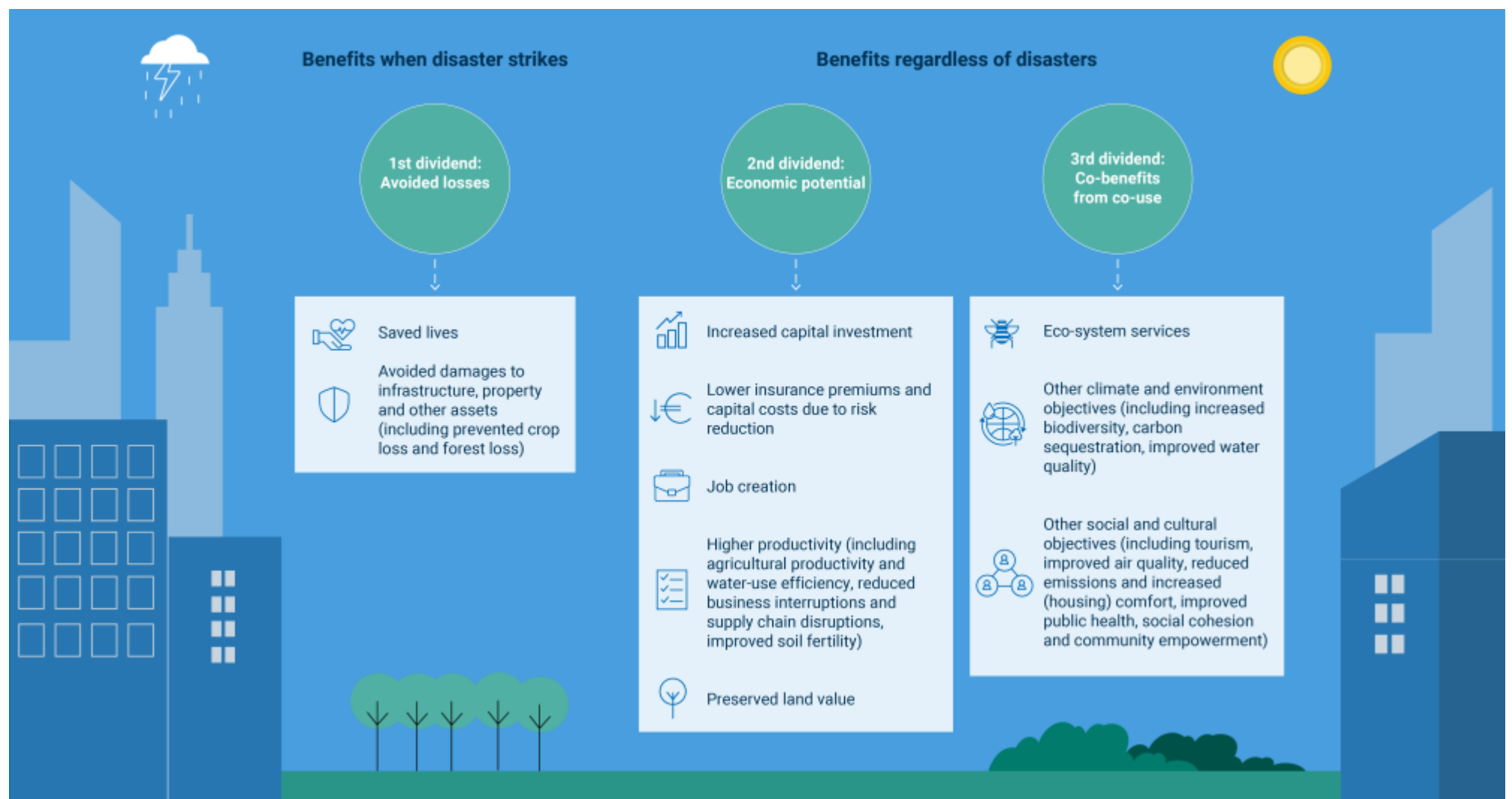
Konverentsi keskne sõnum oli selge: teaduslik teadmine on olemas, kuid otsustavaks saab see, kui kiiresti suudame selle muuta praktilisteks lahendusteks metsanduses, veemajanduses, linnaplaneerimises ja tervisekaitses.

Kõik ettekanded on järelvaadatavad [AdaptESTi kodulehel](#). ➔

Kohanemisinvesteeringute topelt- ja kolmekordne kasu

Kliimamuutustega kohanemise kasude käsitlemisel on olulised kaks mõistet:

- **Topeltdividendi kontseptsioon:** kliimariskide vähendamine ei kaitse üksnes inimesi, taristut ja majandust kliimamõjudest tulenevate kahjude eest (kohanemisdividend), vaid aitab samal ajal vähendada kasvuhoonegaaside heidet või suurendada kestlikkust (leevendusdividend). Näiteks looduspõhiste lahenduste puhul aitab märgalade taastamine nii üleujutuste vastu kui ka CO₂ sidumisel.
- **Kolmekordse dividendi kontseptsioon:** lisaks kahjude vältimisele avatakse majanduslikku potentsiaali ja luuakse täiendavaid arengulisi kaasnevaid hüvesid, nagu on illustreeritud joonistel 1 ja 2.

Joonis 1. „Kolmekordse dividendi“ kontseptsioon

Dividend	Country benefited		Adaptation measure	Effects
1st dividend		Denmark	Copenhagen's cloudburst drainage infrastructure	Should reduce the risk of flood damages (ca. EUR800m during the 2011 cloudburst)
2nd dividend		The Netherlands	Robust flood defences	Enabled sustained business development and supported thriving property markets in low-lying areas
3rd dividend		Spain	Ebro delta wetland restoration	Provides flood protection while supporting biodiversity, fisheries and eco-tourism

Joonis 2. Näited kohanemismeetmete „kolmekordsest kasust“ ELis

Järeldus on selge: investeerimine põllumajanduse, energeetika ja transpordi kliimakindlaks muutmisse juba täna tugevdab Euroopa konkurentsivõimet ning aitab lahendada ka teisi väljakutseid, sealhulgas toidujulgeolekut.

Ülevaade on osa EEA jätkuvast publikatsioonide sarjast, mis käsitleb kliimamuutustega kohanemise kulusid ja tulusid. Koos annavad need ülevaated põhjaliku pildi kliimakindluse majanduslikust tähendusest.

MERIKE LIPU

Kommunikatsiooni peaspetsialist

[✉ merike.lipu@envir.ee](mailto:merike.lipu@envir.ee)

Küsi julgelt!

